

15. MI AZ IGAZSÁG?

(1Kir 3,16–28)

Gyülekezeti óraszám: 1. Egyházi iskolák óraszám: 2.

TEOLÓGIAI ALAPVETÉS

(Felhasznált irodalom:

A Heidelbergi Káté, Budapest, 2013.

BARTA, T. (szerk.), Keresztyén Bibliai Lexikon, Budapest 2000.

COENEN, L., Theologisches Begriffslexikon zum Neuen Testament, Wuppertal, 1969.

FEKETE, K., A Heidelbergi Káté magyarázata, Kálvin Kiadó, 2013.

FRIES, H., Handbuch theologischer Grundbegriffe, München, 1963.

SZÜCS, F., Teológiai etika, Budapest, 1993.

TÖRÖK, I., Dogmatika, Amsterdam, 1985.)

Az igaz szó jelentése a Bibliában

Az igaz szó mind az Ó-, mind az Újszövetségben egy viszonyfogalom. Valamihez képest igaz valaki vagy valami.

- Isten jelzője: „*Hű az Isten, nem hitszegő, igaz és egyenes ő.*” (5Móz 32,4) A bűnös emberrel ellentétben Ő a szent a tiszta, a büntelen. Az abszolút mérce. Ő önmagában igaz. Szemben a hamis istenekkel, a bálványokkal, Ő a valóban létező. „*...nincs más isten rajtam kívül, igaz és szabadító isten nincsen rajtam kívül.*” (Ézs 45,21)
- Az ember jelzője: a bűnös ellentéte, a hívő ember szinonimája: „*Nóé igaz ember volt, feddhetetlen a maga nemzedékében. Az Istennel járt Nóé.*” (1Móz 30,33) „*Akkor ismét látni fogjátok, hogy mi a különbség igaz és bűnös között, az Isten tisztelői és az őt nem tisztelők között.*” (Mal 3,18) „*...az igaz ember hite által él.*” (Hab 2,4)
Az igaz lét nem az ember saját tulajdona. Istentől kapja: „*nincsen saját igazságom a törvény alapján, hanem a Krisztusba vetett hit által van igazságom a hit alapján.*” (Fil 3,9) Senki sincs, aki abszolút értelemben igaz (azaz büntelen) volna, „*...nincs igaz ember egy sem...*” (Róm 3,10)
- Igaz az, ami a valóságnak megfelelő: a hazugság ellentéte, ami hiteles. Olyan állítás, amelyről meg lehet győződni tapasztalati úton, hogy valóságos-e. Sába királynője ezért mondta: „*Igaz volt, amit országomban hallottam dolgaidról és bölcsességedről, de nem hittem azoknak a beszédeknek, míg magam el nem jöttem, és saját szememmel meg nem láttam.*” (1Kir 10,6–7) Sokan meggyőződtek arról, hogy amit Keresztelő János megmondott Jézusról, az a valóságnak megfelel: „*Sokan mentek oda hozzá, és mondták, hogy János nem tett ugyan egyetlen csodát sem, de mindaz, amit János őróla mondott, igaz volt.*” (Jn 10,41) Ilyen értelemben beszél a Biblia arról, hogy egy mérleg lehet igaz, vagyis olyan, amivel nem csalnak. (3Móz 19,36)
- Igaz az, ami a törvénynek megfelelő: Egy ítélet lehet igaz, amely a törvénynek megfelelő ítéletet hoz. „*Állíts törzsenként bírákat és elöljárókat minden lakóhelyeden, amelyet Istened, az Úr ad neked, és ezek ítéljék a népet igaz ítélettel!*” (5Móz 16,18) Az olyan ítélet az igaz, amelyet nem befolyásol megvesztegetés: „*Vesztegetésre szánt ajándékot ne fogadj el, mert az ilyen ajándék vakká teszi a világosan látókat, és vesztét okozza az igaznak.*” (2Móz 23,8)

Igazságosság az Ószövetségben:

Mivel Isten tulajdonsága az, hogy igaz (Ézs 45,21), ezért Ő igaz Bíró is (Jer 12,1), Aki elvárja, hogy az emberek közötti igazságszolgáltatás az Ő igazságos mércéje szerint menjen végbe. Isten választott népe a történelmi csapásokat (elsősorban a babiloni fogságot) Isten igazságos ítéleteként élte meg. A szövetség törvénye elleni bűnök miatt Isten ellenségeket küldött, akik megbüntették a szövetség szegőit. Azonban a kegyelem ígérete nem maradt el, feltétele a bűnbánat (Ám 5,10–20).

- Igazságos ítélkezésre Isten közvetlenül a törvényadaskor felhívja Mózes figyelmét. Az igazságos ítélkezés alapja az, hogy Isten rendel el olyan ítélő bírót, akik igazságát képviselik. Az igazságos ítélkezésnek az ismérvei 5Móz 16,19 szerint:
  - törvény szerinti eljárás: „*Ne kerüld meg a törvényt!*”
  - egyenlő elbánás (előítéletől mentes törvénykezés): „*Ne légy személyválogató!*”

– korrupciómentes ítélkezés: „*Ne fogadj el vesztegetést!*”

Az igazságos ítélkezéshez tartozik egy ígéret is: megmarad az ország: „*Az igazságra és csakis az igazságra törekedj, hogy életben maradj, és megtarthatd birtokodban azt a földet, amelyet Istened, az Úr ad neked.*”

Abban az országban, ahol igazságosan betartják a törvényeket, béke van (Zsolt 85,11). Dávidról azt írja a Biblia, hogy jogot és igazságot szolgáltatott a népnek (2Sám 8,15). Néhány zsoltárban elhangzik az a kérés is, hogy Isten segítse meg a királyt abban, hogy igazságos ítéleteket tudjon hozni (Zsolt 72,1kk; vö. Zsolt 45,7; 89,15; 97,2). A próféták feladata volt, hogy örködjének az igaz ítélelhozatal érvényén. Ezért sokszor szóvá is tették, ha igazságtalanságot tapasztaltak (Ézs 1,21–23; Jer 5,25–28; Ám 5,10–12).

Igazságosság az Újszövetségben

Jézus tanított az igazságos ítéletről. A farizeusok szemére vetette a törvény kapcsán, hogy elhanyagolják az igazságos ítéletet. Tanítása szerint az igazságos ítélet az irgalmasságban illetve a szeretet gyakorlásában valósulhat meg. „*De jaj nektek, farizeusok, mert tizedet adtok a mentából, a kaporból és minden veteményből, de elhanyagoljátok az igazságos ítéletet és az Isten szeretetét, pedig ezeket kellene cselekedni és amazokat sem elhanyagolni!*” (Lk 11,42) Az igazságosság akkor Isten szerinti, ha kegyelmes.

Jézus magát nevezi igazságnak (alétheia). Ez a kifejezés nem jogi értelmű, hanem azt jelenti: valóság, szemben a hazugsággal. Jézus az igazság megtestesítője, Aki Isten igazságát képviselte a világban, megélhetővé tette az igazságot (Jn 14,6).

A Jézus Krisztusban való hit által lehet mégis igaz a bűnbeesett ember Isten előtt, mert Jézus Krisztus igazságát Isten úgy tekinti, mintha a megtért, újjászületett ember sajátja lenne. Így igazul meg az ember. Isten kegyelme ebben az értelemben felülírja a jogosságot.

Aki embertársával szemben igazságtalanul viselkedik, az magával Istennel bánik igazságtalanul. Az utolsó ítéletről szóló példázatban Jézus az igazakról szólva tanítja, hogy aki a legkisebbel is jól bánt, az magával Jézussal bánt jól. Ezért az igazságos elbánásnak jutalma is van. Isten igazságáról tanít a Káté az ember bűne kapcsán is. Isten igazsága elégtelt kíván.

Salamon igazságos döntése

Salamon Istentől megkapta azt a bölcsességet, amely segítségével nem csak a saját életét, hanem az egész rábizott országot Isten szerint tudta kormányozni.

A bibliai leírás szerint ez volt az első alkalom, amikor a király használja az Istentől kapott

bölcsességét. A két asszony egyedülálló lehetett, mert nem volt férfi velük. A két gyermek születése között három nap telt el. Salamon a meghallgatás után nem a megszokott módon hozta meg az ítéletét. Az igazság (hazugság) kiderítésére több módszert is alkalmaztak. Egyik szerint lopás esetében meg kellett esküdni az Úrra: „...akkor az Úrra tett eskü döntőn kettőjük között arról, hogy rátette-e kezét a felebarátjának a tulajdonára.” (2Móz 22,10). Hűtlenség gyanújával a férj a feleséget a paphoz vihette, ahol átokhozó víz segítségével derítették ki az igazságot (4Móz 5,11). Sorsvetéssel derült fény Ákán bűnére (Józs 7,14) Salamon Isten bölcsességével azt ismeri fel, hogy egy anya a gyermeke életének a megmentése érdekében mindenre képes.

Salamon döntése abban az értelemben volt igazságos, hogy felfedte a hazugságot. Isten tiltja a hazugságot: „...ne hazudjatok...” (3Móz 19,11) A Biblia tanítása szerint az ördög munkájának lételeme a hazugság (Jn 8,44), így ő a hazugság forrása. Ezért aki hazudik, nem Isten szerint cselekszik, hanem az ördög kedvére tesz.

A Heidelbergi Káté összefoglalóan beszél az ember Isten előtti igazságáról a 60. kérdés–feleletben. Minden ember vétkezett, azért senkire sem lehet azt mondani, hogy igaz, vagyis senki sincs, aki bűn nélküli volna. „Nincs igaz ember egy sem...” (Róm 3,21)

Csak a Krisztusban való hit által lehet az ember igaz Isten előtt. (Róm 3,22) Isten parancsolatai ellen súlyosan vétkeztünk, és erről a lelkiismeretünk is tanúskodik ellenünk. De Isten kegyelemből ingyen nekünk ajándékozza, nekünk tulajdonítja Krisztus igazságát. Ezért történhet meg az, hogy aki hisz Jézus Krisztusban, egykor majd úgy állhat meg Isten ítélszéke előtt, mintha nem követett volna el semmi bűnt, és mintha maga az ember lett volna egész életében Istennek engedelmes.

Az ember egyszerre bűnös és igaz (simul iustus et peccator). A megigazulás során az ember kapcsolata rendbe jön Istennel.

VALLÁSPEDAGÓGIAI SZEMPONTOK

A lecke témája az igazság-igazságosság kérdését dolgozza fel Salamon bölcs döntésén keresztül. Két veszély, ha a moralizálás vagy a jogi értelemben vett igazságosság felé billen el az átadott üzenet. A teológiai bevezető legfontosabb mondata valláspedagógiai értelemben, hogy „Jézus magát nevezi igazságnak (alétheia). Ez a kifejezés nem jogi értelmű, hanem azt jelenti: valóság, szemben a hazugsággal.” Éppen azokban a közegekben, ahol túlzott erkölcsi elvárások vagy jogi alapon meghozott döntések uralkodnak, az ember a hazugsághoz folyamodik, hogy mentse önmagát. Így van ez a gyermekekkel is.

A gyermek már óvodáskora végén elkezd kísérletezni a hazugsággal, a nem igaz mondással. Amikor felismeri, hogy a gondolatai a sajátjai, amibe nem látnak bele mások, játszani kezd ezzel a tapasztalattal. Ezt űzheti olyan játékként, csalafintaságként, hogy maga a felnőtt is látja, talán be is kapcsolódik a tréfába. Ha a gyermek veszélyeztetve érzi magát, életösztone viszi rá a hazugságra.

Általánosságban azt mondhatjuk, hogy a gyermek alap beállítottsága az őszinteség, szereti és keresi az igazságot (a valóságot). A büntető, elmarasztaló, megszégyenítő, félelmet keltő közegben a gyerekek egyre többször folyamodnak hazugsághoz. Elfogadó, megengedő, megértő közegben tudják csak felvállalni az igazságot, a valóságot, önmagukat. Rajtunk felnőtteken is múlik, hogy ez a bátorság kialakuljon bennük. Isten elfogadó szeretetének a megismerése is segít, hogy vállaljuk önmagunkat, önmagunkról a valóságot, mert tudjuk, hogy a bűneinkkel együtt fogad el.

A negyedikes gyermek ambivalenciát mutat a témát illetően. Egyrészt még nagyon erős benne a szabálytudat, nagyon fontos neki az igazságosság. Egyértelmű választ vár a 'Mi az igazság?'

kérdésre. Másrészt, ahogy az első leckében is már dolgoztunk vele, érti, hogy az igazság árnyaltabb. A jó kérdés: 'Mi a valóság?'

Salamon bölcs tetteivel a valóságra derített fényt. Nem arra, hogy mi történt, hanem hogy ki a valódi gyerek. A valóságban az anyák féltik a gyermekeiket. Nem egy jogi, hanem egy valóságos döntést hozott a király.

A TÉMÁHOZ KAPCSOLÓDÓ KÖVETELMÉNYEK:

<u>MINIMUM</u>	<u>OPTIMUM</u>
<ul style="list-style-type: none"> • Aktív részvétel a közös feladatokban, játékokban, énektanulásban, közös éneklésben, imádkozásokban és beszélgetésekben. • A korosztályi és egyéni sajátosságainak megfelelő szinten: <ul style="list-style-type: none"> ○ Ismerje és segítséggel tudja elmondani Salamon király döntésének történetét a tankönyvi kép és szöveg alapján. ○ Tudja segítséggel megfogalmazni, honnan tudta Salamon király, hogy miképpen döntsön igazságosan és indokolja. ○ Ismerje és segítséggel tudja értelmezni a lecke Igéjét: Példabeszédek könyve 12,28. 	<ul style="list-style-type: none"> • Aktív részvétel a közös feladatokban, játékokban, énektanulásban, közös éneklésben, imádkozásban és beszélgetésekben. • A korosztályi és egyéni sajátosságainak megfelelő szinten: <ul style="list-style-type: none"> ○ Tudja önállóan értelmezni Salamon király döntésének történetét a tankönyvi kép és szöveg alapján. ○ Tudja megfogalmazni Salamon király igazságos döntésének előzményét, következményét és tudja indokolni azt. ○ Tudja önállóan értelmezni a lecke Igéjét és tanulja meg: Példabeszédek könyve 12,28.

ÓRAVÁZLAT JAVASLAT – GYŰLEKEZETEK, ÁLLAMI ISKOLÁK ÓRÁJÁRA

Fő hangsúly: Az igazságosság fogalma.

Kognitív cél: Salamon bölcs döntésén keresztül az igazságosság fogalmának a megismerése.

Affektív cél: Az igazságossághoz kapcsolódó pozitív és negatív érzelmek feltérképezése.

Pragmatikus cél: Olyan élethelyzetek felidézése a tanulók életében, amiben az igazságosságnak döntő jelentősége van.

Óra fő része	Javaslatok	Taneszköz, célhoz kapcsolódás
Motiváció, ráhangolódás, előzetes ismeretek aktiválása	Kockázás – kockáztatás. Szemléltető játék a téma bevezetésekképpen. Osszuk 3-5 fős csoportokra az osztályt! Minden csoport kapjon két dobókockát! A kezdő dobó dob úgy, hogy a többiek ne lássák a kockákat (a tenyerével eltakarja). Összeadja a kockák értékét, és bemondja a körbe. A következő játékosnak	Eszköz: csoportonként két dobókocka Megjegyzés: A játék az igazság és a hazugság tapasztalatát aktivizálja a gyermekekben.

	<p>ennél nagyobbat kell dobnia, vagy nagyobbat kell mondania. Ha sikerül nagyobbat dobnia, igazat mond, ha nem, akkor hazudnia (kamuznia) kell. A következő játékosnak el kell döntenie, hogy igazat, vagy hamisat mondott a dobó. (Következtethet a viselkedéséből, hangsúlyozásából, metakommunikációs jelekből.)</p> <p>Beszélgessünk az átélésekről:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hogyan éreztél magad, amikor sikerült nagyobbat dobni? • Hogyan éreztél magad, amikor hazudni kellett? • Miből próbáltad kitalálni, hogy a társad igazat mond, vagy hamisat? <p>Átvezetés: Egyszer Salamon király is nehéz feladat elé került. Ki kellett derítenie, hogy ki mond igazat.</p>	<p>Ne moralizáljuk túl a játékot! Ez egy védett játéktér, ahol ez is megélhető. Engedjük megélni annak a tapasztalatát, hogy ők személyesen hogyan állnak az igaz- és a hazug-mondással!</p> <p>Kapcsolódó munkafüzeti feladat: MFGY 17. lecke 2. (51. o.) Matekos osztálynak elgondolkodtató fejtörő az igazmondásról.</p>
<p>Feldolgozási javaslat, munkáltatás</p>	<p>Mi az igazság? – Történetmondás Történetmondás vázlat:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Két anya az igazságot szolgáltató király előtt • Az egyik majd a másik anya vádja • Az egyik majd a másik anya szerint a történet. • Salamon tanácsstalansága • Salamon ötlete és parancsa • A valódi anya reakciója • Salamon döntése <p>Aranymondás feldolgozása: Beszélgessünk az igazi anya reakciójáról az aranymondás szavai alapján!</p> <p>Az igaz és a hamis út közti különbség. Tankönyv illusztrációjának és a Feladattár 2. pontjának feldolgozása alapján. Olvassuk el az utakon található feliratokat:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Olvassa fel egy tanuló az útelágazás előtti mondatokat, kérdéseket! • Beszélgessünk olyan szituációkról, amikor nehéz az igazat vagy a hamisat választani! Beszélgessünk a füllentés, a kegyes hazugság, a titkolózás, a csalás eseteiről! 	<p>TK 17. lecke (38. o.)</p> <p>Kapcsolódó feladat: MFGY 17. lecke 3. (51. o.) Megjegyzés: A feladatot feladhatjuk történetmondás közbeni aktivitásnak is. Olvassák el a tanulók előre az állításokat! Majd hallgassák figyelmesen a történetet, ami közben, vagy utána oldják meg a feladatot!</p> <p>TK 17. lecke Feladattár 2. (38-39. o.)</p> <p>Megjegyzés: Létrehozhatunk három csoportot is. A diákok párhuzamosan dolgozzák fel egymás közt a megadott képi anyagot a megadott kérdésekkel, majd megosztják az osztállyal.</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • Egy másik tanuló olvassa fel a baloldali/hamis úton lévő feliratokat! • Mondjunk mindegyikre egy életpéldát a mindennapokból! • Egy harmadik tanuló olvassa fel a jobb oldali/igaz ösvényen lévő mondatokat! • Ezekre is gyűjtsünk mindennapi példákat! • Beszéljük át a Feladattár 2. kérdéseit! <p>Liturgikus áldáskör az Igaz Istennel! Az órát zárjuk egy liturgikus imakörrel! Osszuk szét a tanulók közt a munkafüzet 3. feladatában lévő igéket! Álljanak körbe! Egyenként olvassák fel a jobb oldalon állónak az Igét, ami a kezükben van, majd adják is oda! Így egy áldáskör alakul ki. A végén mondjunk rövid imádságot, melyben hálát adunk Istennek azért, hogy elfogad minket a valóságunkkal, megbocsát és az igazság útján támogat minket! Végül mondjuk el közösen a Miatyánkot!</p>	<p>Kapcsolódó munkafüzeti feladat: MFGY 17. lecke 4–5. (52–53. o.)</p> <p>MFEI 17/B. lecke 3. (66. o.)</p> <p>Eszköz: igés kártyák/kartoncsíkok igékkel</p>
Aranymondások	<p>„Az igazság ösvényén élet van, és útja nem a halál felé vezet.” Példabeszédek könyve 12,28</p>	
Énekjavaslat (alternatívák)	<p>15. Fel, barátim (85. o.) RÉ: 33. zsolt. 1.3. verse – Nosza, istenfélő (+BS) 119. zsolt. 80. verse – Törvényidet én igen szeretem DU: 75. Hagyjad az Úrra utadat JJ: 51. Mit magadnak várnál</p>	
Házi feladat	<p>Megmaradt feladatok a munkafüzetből Korábbi leckékből is válogathatunk, ezzel készítve a gyermekeket a következő órán esedékes összefoglalásra.</p>	

TOVÁBBI ÖTLETEK:

(Egyéni feladatlapok összeállíthatók az RPI online feladatbank segítségével:
<http://rpi-feladatbank.reformatus.hu/#/login>)

Képelemzési és szövegelemzési módszertani segédlet

Tankönyv: 38-39. oldal

A képen látható:

- Illusztráció: két nő, középen csecsemő kosárban, háttér nélküli rajz

- Szemléltető szimbolikus rajz és szöveg: Erdő, út, jelző tábla (igaz-hamis), az úton szövegek

A szöveg:

- Olvasmány: Mi az igazság?

Instrukció a képolvasáshoz és a kapcsolódó szöveg elemzéséhez

A képek:

- Figyeld meg a két nőt! Milyen a testtartásuk, a gesztusuk, az arckifejezésük?
- Miről beszélnek? Melyik anyáé lehet a kosárban lévő kisgyermek? Mit gondolsz?
- Milyen módon beszélhetnek egymással? Mit mondhatnak a gyermekről?
- Nézd meg ezt az erdőt! Utak ágaznak el benne. Mit jelez az irányjelző tábla?
- Mit jelent a hamis út? Mit jelenthet az igaz út?
- Olvasd el, mit írtak a hamis irány útvonalára! Magyarázd meg az egyes mondatokat!
- Olvasd el, mit írtak az igaz irány útvonalára! Magyarázd meg az egyes mondatokat!
- Te melyik úton jársz?

A szöveg:

- Miért keresték fel az anyák Salamon királyt? Mi történt? Miért kértek döntést a királytól?
- Mit mondott az egyik anya? Mit a másik?
- Mi volt Salamon király döntése?
- Hogyan döntött a király? Mi segített neki a döntésben?
- Mi a véleményed Salamon király döntéséről?

Beszélgetéspontok az aranymondáshoz:

„Az igazság ösvényén élet van, és útja nem a halál felé vezet.”

- Miért írja a Példabeszédek könyve, hogy az igazság ösvényén élet van? Hogyan értelmezed ezt? Mondj rá példát!
- Milyen ember az, aki hamisan él? Mondj rá példát! Mi vár arra, aki sok hamisságot követ el?
- Miért nehéz jónak lenni? Mi az, ami megakadályoz benne? Mi, vagy ki az, ami/aki segíthet abban, hogy te a jó, igaz úton járj?

1. Fejtörők. További logikai és fejtörő feladatokat találunk az alábbi honlapon:

http://www.kfki.hu/~merse/fejtoro_feladvanyok.html

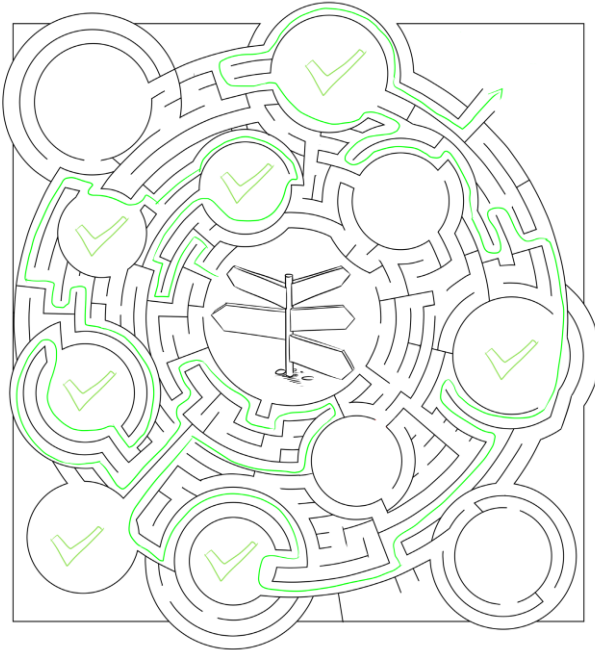
INSTRUKCIÓK A MUNKAFÜZET FELADATAIHOZ:

1. feladat: A rajz alapján kell elvégezni a nyomozást. A válaszokra a tárgyak alapján következtethetünk:

1. Négy turista van, hiszen négy kanál és tányér van előkészítve.

2. Több napja, hiszen a sátor és a fa közé pókhálót szőtt a pók.
3. Csónakkal – evezőlapátok.
4. Közel, hiszen a tyúkok csak a falu mellé tudnak kimenni,
5. Balról, hiszen jobbra állnak a zászlók.
6. Dél, rövidek az árnyékok.
7. Augusztusban, ebben a hónapban idénygyümölcs a dinnye.

4. feladat:

5. feladat:

- Nem hagyja az Úr éhezni az igaz embert, de a bűnösök hasa éhen marad. (Péld 13,25)
 Az igaz utat tud mutatni másnak is, a bűnösöket pedig tévelygésbe viszi saját útjuk. (Péld 12,26)
 Az igaz jóllakásig ehet, de a bűnösök mohóságát elveti. (Péld 10,3)
 Az igaz tanú nem hazudik, de a hamis tanú hazugságot beszél. (Péld* 14,5)
 Életnek forrása az igaz ember szája, de a bűnösök szája erőszakot rejteget. (Péld 10,11)
 Ha ráfúj a forgósél a bűnösre, nincs többé, de az igaz örökké tartó alapon áll. (Péld 10,2)

ÓRAVÁZLAT JAVASLAT – GYÜLEKEZETEK, ÁLLAMI ISKOLÁK ÓRÁJÁRA ÉS EGYHÁZI ISKOLÁK 1. ÓRÁJÁRA

Fő hangsúly: Az igazságosság fogalma.

Kognitív cél: Salamon bölcs döntésén keresztül az igazságosság fogalmának a megismerése.

Affektív cél: Az igazságossághoz kapcsolódó pozitív és negatív érzelmek feltérképezése.

Pragmatikus cél: Olyan élethelyzetek felidézése és előidézése a tanulók életében, amiben az igazságosságnak döntő jelentősége van.

Óra fő része	Javaslatok	Taneszköz, célhoz kapcsolódás
Motiváció, ráhangolódás,	Kockázás – kockáztatás. Szemléltető játék a téma bevezetésekképpen.	Eszköz: csoportonként két dobókocka

<p>előzetes ismeretek aktiválása</p>	<p>Osszuk 3-5 fős csoportokra az osztályt! Minden csoport kapjon két dobókockát! A kezdő dobó dob úgy, hogy a többiek ne lássák a kockákat (a tenyerével eltakarja). Összeadja a kockák értékét, és bemondja a körbe. A következő játékosnak ennél nagyobbat kell dobnia, vagy nagyobbat kell mondania. Ha sikerül nagyobbat dobnia, igazat mond, ha nem, akkor hazudnia (kamuznia) kell. A következő játékosnak el kell döntenie, hogy igazat, vagy hamisat mondott a dobó. (Következtethet a viselkedéséből, hangsúlyozásából, metakommunikációs jelekből.)</p> <p>Beszélgessünk az átélésekről:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hogyan érezted magad, amikor sikerült nagyobbat dobnia? • Hogyan érezted magad, amikor hazudni kellett? • Miből próbáltad kitalálni, hogy a társad igazat mond vagy hamisat? <p>Átvezetés: Egyszer Salamon király is nehéz feladat elé került. Ki kellett derítenie, hogy ki mond igazat.</p>	<p>Megjegyzés: A játék az igazság és a hazugság tapasztalatát aktivizálja a gyermekekben. Ne moralizáljuk túl a játékot! Ez egy védett játéktér, ahol ez is megélhető. Engedjük megélni annak a tapasztalatát, hogy ők személyesen hogyan állnak az igaz- és a hazugmondással!</p> <p>Kapcsolódó munkafüzeti feladat: MFEI 17/A. lecke 2. (63. o.) Matekos osztálynak elgondolkodtató fejtörő az igazmondásról.</p>
<p>Feldolgozási javaslat, munkáltatás</p>	<p>Mi az igazság? – Történetmondás Történetmondás vázlata:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Két anya az igazságot szolgáló király előtt • Az egyik majd a másik anya vádja • Az egyik majd a másik anya szerinti történet • Salamon tanácstalansága • Salamon ötlete és parancsa • A valódi anya reakciója • Salamon döntése <p>Aranymondás feldolgozása: Beszélgessünk az igazi anya reakciójáról az aranymondás szavai alapján!</p> <p>Illusztráció feldolgozása. A történet összekapcsolása a játékban szerzett tapasztalatokkal. Beszélgessünk az illusztrációról! Melyik lehet az igazi, és melyik lehet a hazug anya?</p>	<p>TK 17. lecke (38. o.)</p> <p>Kapcsolódó feladat: MFEI 17/A. lecke 3. (63. o.)</p> <p>Megjegyzés: A feladatot feladhatjuk történetmondás közbeni megfigyelésnek. Olvassák el a tanulók előre az állításokat! Majd hallgassák figyelmesen a történetet, ami közben, vagy utána oldják meg a feladatot!</p> <p>Megjegyzés: A kérdésnek nincs egzakt megoldása, ahogy Salomonnak sem sikerült csak az asszonyokat látva kideríteni. Így van ez a mindennapokban is, ahogy a</p>

	<p>Imádság az igazság útján. – Kérő és bűnbánó imádság gyakorlása. Adjunk lehetőséget a gyermekeknek, hogy felidézzenek az életükből igazságtalan helyzetet, amikor őket érte igazságtalanság, vagy olyan helyzetet, amikor nem tudtak igazat mondani. Imádkozzanak ezekért a helyzetekért magukban vagy hangosan!</p>	<p>kockajátékban sem mindig lehetett csak a viselkedésből kideríteni mindent.</p> <p>Kapcsolódó munkafüzet feladat: MFEI 17/A. lecke 4. (64. o.)</p>
Aranymondások	<p>„Az igazság ösvényén élet van, és útja nem a halál felé vezet.” (Péld 12,28)</p>	
Énekjavaslat (alternatívák)	<p>6. Nagy hálát adjunk (TK 77. o.) RÉ: 33. zsolt. 1. 3. verse – Nosza, istenfő (+BS) 119. zsolt. 80. verse – Törvényidet én igen szeretem DU: 75. Hagyjad az Úrra utadat JJ: 51. Mit magadnak várnál</p>	
Házi feladat	MFEI 17. lecke 1. (62. o.)	

TOVÁBBI ÖTLETEK:

(Egyéni feladatlapok összeállíthatók az RPI online feladatbank segítségével:
<http://rpi-feladatbank.reformatus.hu/#/login>)

Képelemzési és szövegelemzési módszertani segédlet

Tankönyv: 38-39. oldal

A képen látható:

- Illusztráció: két nő, középen csecsemő kosárban, háttér nélküli rajz
- Szemléltető szimbolikus rajz és szöveg: Erdő, út, jelző tábla (igaz-hamis), az úton szövegek

A szöveg:

- Olvasmány: Mi az igazság?

Instrukció a képolvasáshoz és a kapcsolódó szöveg elemzéséhez

A képek:

- Figyeld meg a két nőt! Milyen a testtartásuk, a gesztusuk, az arckifejezésük?
- Miről beszélnek? Melyik anyáé lehet a kosárban lévő kisgyermek? Mit gondolsz?
- Milyen módon beszélhetnek egymással? Mit mondhatnak a gyermekről?

- Nézd meg ezt az erdőt! Utak ágaznak el benne. Mit jelez az irányjelző tábla?
- Mit jelent a hamis út? Mit jelenthet az igaz út?
- Olvasd el, mit írtak a hamis irány útvonalára! Magyarázd meg az egyes mondatokat!
- Olvasd el, mit írtak az igaz irány útvonalára! Magyarázd meg az egyes mondatokat!
- Te melyik úton jársz?

A szöveg:

- Miért keresték fel az anyák Salamon királyt? Mi történt? Miért kértek döntést a királytól?
- Mit mondott az egyik anya? Mit a másik?
- Mi volt Salamon király döntése?
- Hogyan döntött a király? Mi segített neki a döntésben?
- Mi a véleményed Salamon király döntéséről?

Beszélgétpontok az aranymondáshoz:

„Az igazság ösvényén élet van, és útja nem a halál felé vezet.”

- Miért írja a Példabeszédek könyve, hogy az igazság ösvényén élet van? Hogyan értelmezed ezt? Mondj rá példát!
- Milyen ember az, aki hamisan él? Mondj rá példát! Mi vár arra, aki sok hamisságot követ el?
- Miért nehéz jónak lenni? Mi az, ami megakadályoz benne? Mi, vagy ki az, ami/aki segíthet abban, hogy te a jó, igaz úton járj?

INSTRUKCIÓK A MUNKAFÜZET FELADATAIHOZ:

1. feladat: A rajz segít a nyomozós feladat megoldásában. A kérdésekre a tárgyak alapján lehet rájönni:

1. Négy turista van, hiszen négy kanál és tányér van előkészítve.
2. Több napja, hiszen a sátor és a fa közé pókhálót szőtt a pók.
3. Csónakkal – evezőlapátok.
4. Közél, hiszen a tyúkok csak a falu mellé tudnak kimenni,
5. Balról, hiszen jobbra állnak a zászlók.
6. Dél, rövidek az árnyékok.
7. Augusztusban, ebben a hónapban idénygyümölcs a dinnye.

ÓRAVÁZLAT JAVASLAT – EGYHÁZI ISKOLÁK 2. ÓRAJÁRA

Fő hangsúly: Az igazságosság fogalma.

Kognitív cél: Salamon bölcs döntésén keresztül az igazságosság fogalmának a megismerése.

Affektív cél: Az igazságossághoz kapcsolódó pozitív és negatív érzelmek feltérképezése.

Pragmatikus cél: Olyan élethelyzetek felidézése és előidézése a tanulók életében, amiben az igazságosságnak döntő jelentősége van.

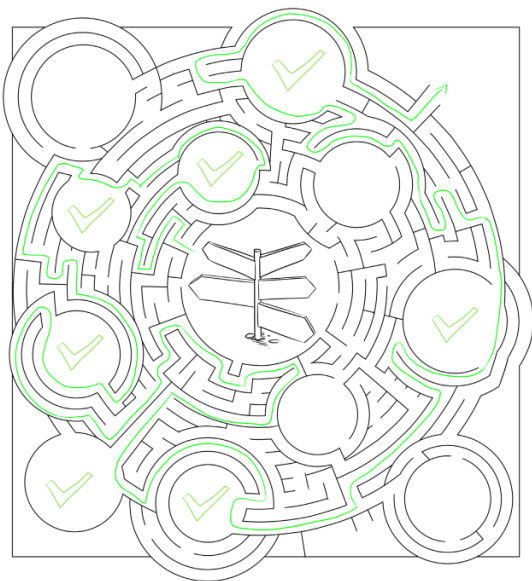
Óra fő része	Javaslatok	Taneszköz, célhoz kapcsolódás
--------------	------------	-------------------------------

<p>Motiváció, ráhangolódás, előzetes ismeretek aktiválása</p>	<p>Igaz-hamis történet. Előző órai anyag felelevenítése. Meséljük el az előző óra történetét úgy, hogy egy-egy helyen beleszövünk egy-egy hamis állítást is. A gyermekek jelezzék, ahol rájöttek a turpisságra! Megegyezett jel lehet egy taps, vagy 'Na-na!' felkiáltás, vagy a 'Dehogy!' szócska. Javítsák is ki a történet alapján helyesre!</p>	
<p>Feldolgozási javaslat, munkáltatás</p>	<p>Az igaz és a hamis út közti különbség. Tankönyv illusztrációjának és a Feladattár 2. pontjának feldolgozása alapján. Olvassuk el az utakon található feliratokat:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Olvassa fel egy tanuló az útelágazás előtti mondatokat, kérdéseket! • Beszélgessünk olyan szituációkról, amikor nehéz az igazat vagy a hamisat választani. Beszélgessünk a füllentés, a kegyes hazugság, a titkolózás, a csalás eseteiről! • Egy márik tanuló olvassa fel a baloldali/hamis úton lévő feliratokat! • Mondjunk mindegyikre egy életpéldát a mindennapokból! • Egy harmadik tanuló olvassa fel a jobb oldali/igaz ösvényen lévő mondatokat! • Ezekre is gyűjtsünk mindennapi példákat! • Beszéljük át a Feladattár 2. kérdéseit! <p>Aranymondás átismétlése további igék feldolgozásával a munkafüzetben! Idézzük fel az aranymondást, és illesszük hozzá a munkafüzetben található igéket az Igaz Istenről!</p> <p>Liturgikus áldáskör az Igaz Istennel! Az órát zárjuk egy liturgikus imakörrel! Osszuk szét a tanulók közt a munkafüzet 3. feladatában lévő igéket! Álljanak körbe! Egyenként olvassák fel a jobb oldalon állónak az Igét, ami a kezükben van, majd adják is oda! Így egy áldáskör alakul ki. A végén mondjunk rövid imádságot, melyben hálát adunk Istennek azért, hogy elfogad minket a valóságunkkal, megbocsát és az igazság útján támogat minket! Végül mondjuk el közösen a Miatyánkot!</p>	<p>TK 17. lecke Feladattár 2. (38–39. o.)</p> <p>Megjegyzés: Létrehozhatunk három csoportot is, akik párhuzamosan dolgozzák fel egymás közt a megadott képi anyagot, a megadott kérdésekkel, majd megosztják az osztállyal.</p> <p>Kapcsolódó munkafüzeti feladat: MFEI 17/B. lecke 1–2. (65–66. o.)</p> <p>MFEI 17/B. lecke 3. (66. o.)</p> <p>Eszköz: igéskártyák/kartoncsíkok igékkel</p>
<p>Aranymondás</p>	<p>„Az igazság ösvényén élet van, és útja nem a halál felé vezet.” (Péld 12,28)</p>	
<p>Énekjavaslat (alternatívák)</p>	<p>RÉ: 33. zsolt. 1. 3. verse – Nosza, istenfélő (+BS)</p>	

	119. zsolt. 80. verse – Törvényidet én igen szeretem DU: 75. Hagyjad az Úrra utadat JJ: 51. Mit magadnak várnál	
Házi feladat	Megmaradt feladatok a munkafüzetből. Korábbi leckékből is válogathatunk, ezzel készítve a gyermekeket a következő órán esedékes összefoglalásra.	

INSTRUKCIÓK A MUNKAFÜZET FELADATAIHOZ:

1. feladat:

2. feladat:

Nem hagyja az Úr éhezni az igaz embert, de a bűnösök hasa éhen marad. (Péld 13,25)

Az igaz utat tud mutatni másnak is, a bűnösöket pedig tévelygésbe viszi saját útjuk. (Péld 12,26)

Az igaz jóllakásig ehet, de a bűnösök mohóságát elveti. (Péld 10,3)

Az igaz tanú nem hazudik, de a hamis tanú hazugságot beszél. (Péld* 14,5)

Életnek forrása az igaz ember szája, de a bűnösök szája erőszakot rejteget. (Péld 10,11)

Ha ráfúj a forgószél a bűnösre, nincs többé, de az igaz örökké tartó